

ZADAR
1862
1972

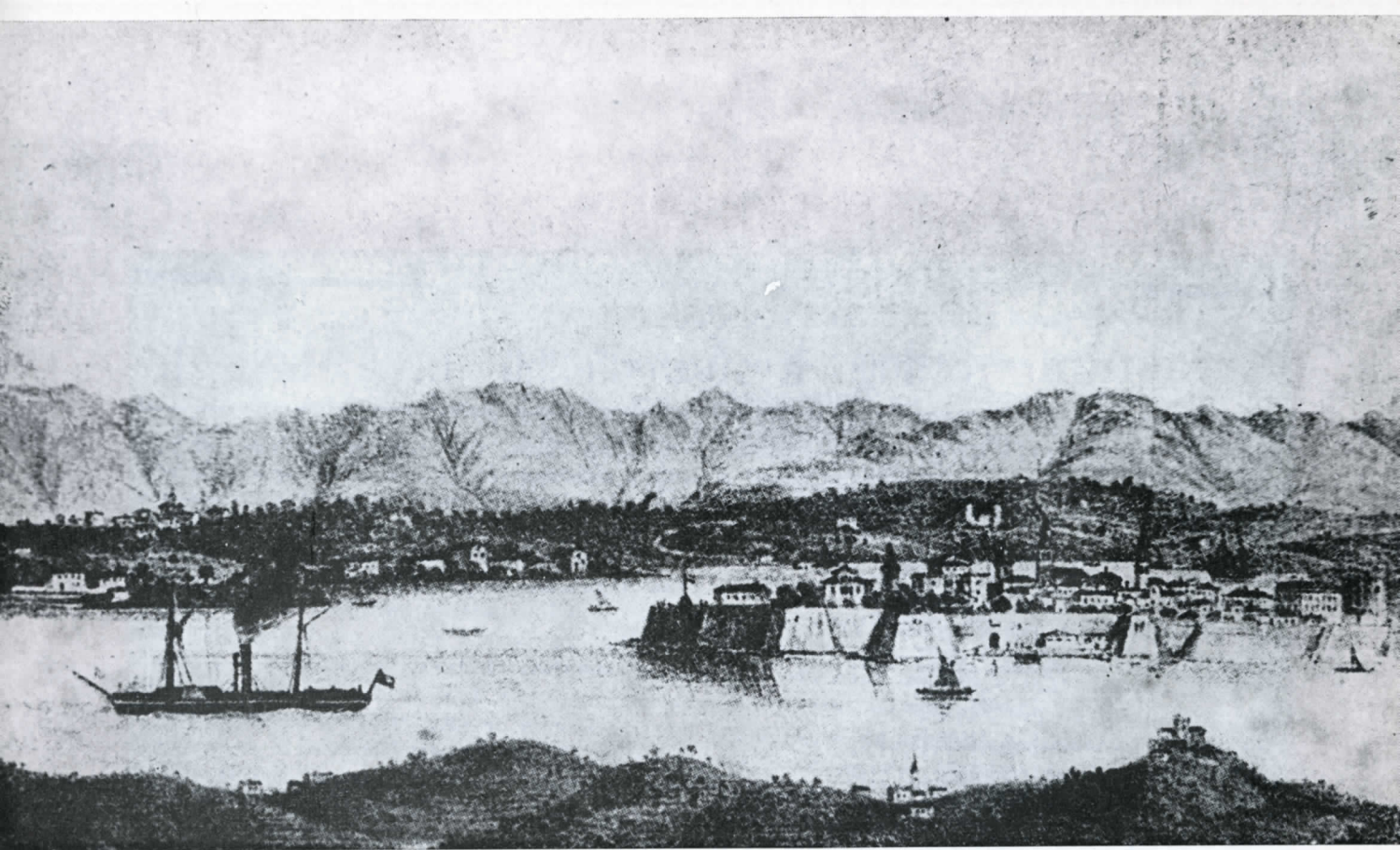
IZLOŽBA U NARODNOM MUZEJU

ZADAR 4—19. OŽUJKA 1972.

Zahvaljujemo Historijskom arhivu, Naučnoj biblioteci, Narodnom muzeju, Općinskom fondu za unapređivanje kulturnih djelatnosti i svima koji su pridonijeli ostvarenju izložbe.

ODBOR ZA PROSLAVU 110 GODINA IZLAŽENJA
NARODNOG LISTA

ZADAR POLOVICOM 19. STOLJEĆA

Jedanaest decenija zadarskoga lista, u burnu i sudbonosnu vremenu od dokaza i samopotvrde da smo svoji do izgradnje samoupravljačkoga društva. Stotinuideset ljeta jednog glasnika i branitelja narodnopreporodnih i liberalnih težnja, propagatora hrvatsko-srpske nacionalne ideje i misli sjedinjenja Dalmacije s Banovinom u sklopu federalistički uređene Austrije. Sudionik i očevidac nastajanja i tekovina narodnoga preporoda, bratske sloge Hrvata i Srba, prvoga oslobođenja Zadra (29. listopada do 4. studenoga 1918), prve talijanske okupacije i... zadarske tragedije.

Ali sedmi broj 1920. godine, prekinut u jeku bitke, nije znak konačna prestanka. Ljeta 1941. godine zadarski će anti-fašisti ručno pisanim vijestima udahnuti obamrlu listu dah novoga poleta, novih snaga. U ilegalnoj partizanskoj tiskari (Tehnici Kotarskog KKPH Preko i Okružnog KKPH Zadar) izlazit će sve do drugoga i konačnoga oslobođenja Zadra (31. listopada 1944) šapiro i ciklostilska izdanja narodnooslobodilačke borbe. U oslobođenu gradu, porušenu gotovo do temelja, pojavit će se povremeni bilteni, potom 1. siječnja 1946. Zadarski Narodni list (24 broja) i onda 10. lipnja 1950. Glas Zadra, pa od 8. kolovoza 1959. do danas opet s nazivom Narodni list.

Od one Montijeve čežnje ... »Da bi ja imao hiljadu viorina na godinu ...« i Nodilova podneska za izdavanje lista, pa do naših dana, tokovi su ponijeli mnoge naše snove, naša nadanja i zaustavili mnoga naša ostvarenja. Ali to obilje, kao

i još mnoga druga, ne sagledasmo sve ni do kraja. Stoji tako i čeka jedno bogatstvo, bogatstvo Narodnoga lista, da do kraja bude otkriveno, valorizirano i korišteno. Kako radi prošlosti, tako nâs radi i onih koji će doći. I ova skromna izložba, satkana na brzinu, postići će svrhu ako probudi i podstakne. Pokušasmo javnosti predstaviti mozaik izdanja lista i sagledati njegov stvaran kontinuitet. Osmislismo tako njegov nastanak, razvojne faze glede jezika (do kraja 1869. dvojezično tako da mu je talijanski tekst vodeći a hrvatsko-srpski kao prilog; do 1871. izlazi paralelno na hrvatsko-srpskom i talijanskom jeziku; od početka 1872. ima samo hrvatsko-srpski naslov koji od 1893. do 1920. ima podnaslov »Glasilo za interese hrvatskoga naroda«).

Glede političkih zbivanja, izložismo i one brojeve koji se odnose na polemike i sudske procese, ostvarenja preporodnih nastojanja, svečani broj u povodu 50 godina izlaženja (1912), godine 1918, 1919. i 1920, kada u 59. godištu prisilno prestaje izlaziti.

Druga faza stanovita kontinuiteta slijedi od ljeta 1941. do kraja 1944. Treća pak, poslije oslobođenja, u vidu biltena, istoimena naziva, potom promijenjena i ponovo staroga naziva. Sličan kontinuitet s imenom »narodni« možemo pratiti kod muzeja (Narodni muzej od 1832), čitaonica (Narodna čitaonica od 1862) i u ostvarivanju narodnih težnja kroz narodno-oslobodilačku borbu i narodnu revoluciju.

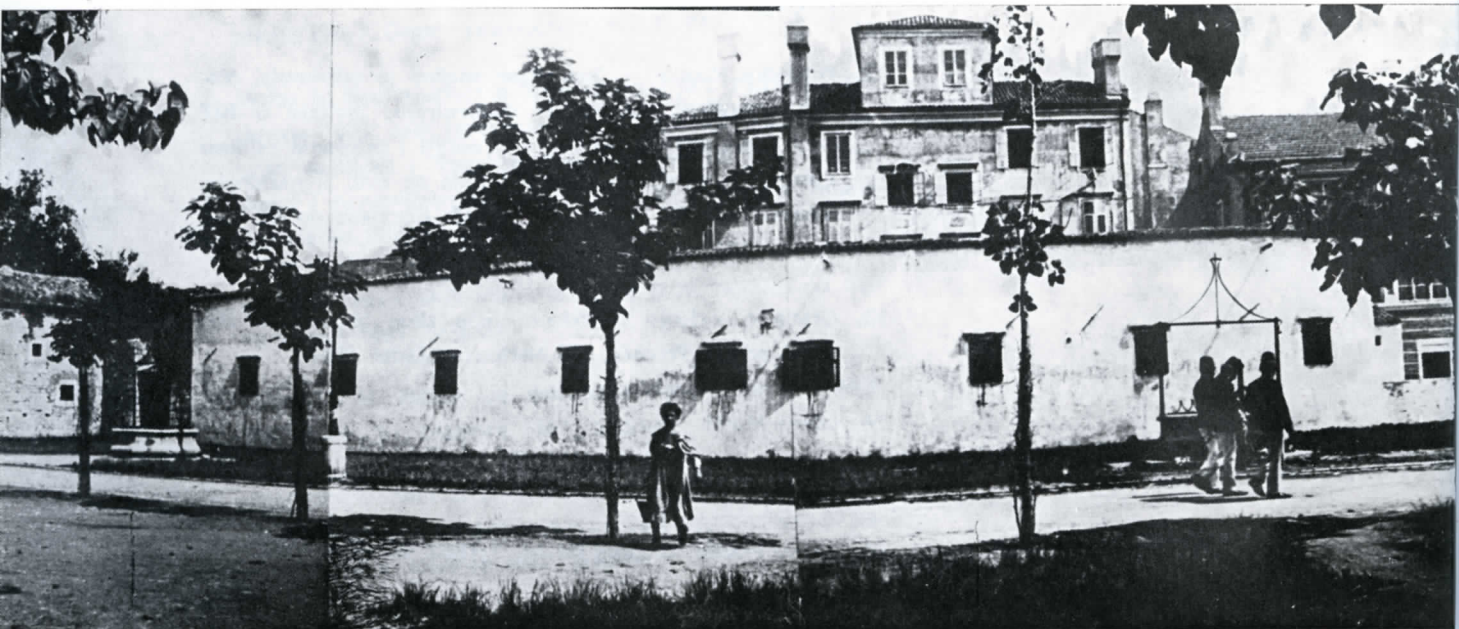
JURAJ
BIANKINI

K A T A L O G

1. Iz dnevnika L. Montija, zapis za dan 25. studenoga 1860, prema dru I. Grgiću (Mogućnosti br. 2/1962).
2. Molba N. Nodila upućena Direkciji policije u Zadru 7. studenoga 1871, radi izdavanja lista Il nazionale koji će tretirati politička i literarna pitanja, a na jezicima talijanskom i hrvatsko-srpskom (... coll'uso delle due lingue italiana ed illirica), original.
3. Mišljenje austrijskih vlasti iz Splita o N. Nodilu, od 30. studenoga 1861, original.
4. Podaci o N. Nodilu za dobivanje dozvole za izdavanje lista, Split, 21. prosinca 1861, original.
5. Ministarstvo policije u Beču javlja Namjesništvu u Zadru da se N. Nodilu dozvoli izdavanje lista pod nazivom Il nazionale, od 4. siječnja 1862, original.
6. Prvi broj lista Il nazionale i prvi Prilog k Narodnom listu, od 1. ožujka 1862, laminirani original.
7. Prilog k Narodnom listu broja 5, od 12. ožujka 1862, original.
8. Prilog k Narodnom listu broja 45, od 30. srpnja 1862, original.
9. Il nazionale broj 31 i Prilog k Narodnom listu broja 31, od 18. travnja 1863, original.
10. Il nazionale broj 41, od 23. svibnja 1863, original.

11. Prilog k Narodnom listu broja 65, od 15. kolovoza 1863, original.
12. Polemika Nodilo — Tommaseo snažno je odjeknula. Moralno poraženi autonomaši denunciraju, javljaju u Beč da Il nazionale izaziva nemir u zemlji i priprema psihozu pobune u narodu. N. Nodila izvode na sud, Il nazionale, brojevi: 81, 90, 91, 93, 94, od 10. listopada do 25. studenoga 1863, originali.
13. Građa o suđenju Narodnom listu zbog objavljenih članka, edicija Processo del Nazionale, Zadar 1869.
14. Lovro Monti
15. Mihovil Klaić
16. Natko Nodilo, urednik od br. 1/1862. do br. 17/1867.
17. Lovro Matić, urednik od br. 18/1862. do br. 104/1869.
18. Ivan Giunio, urednik od br. 1/1870. do br. 30/1870.
19. Josip Sormilić, urednik od br. 31/1870. do br. 73/1870.
20. Kažimir Ljubić, urednik od br. 74/1870. do br. 79/1871.
21. Juraj Biankini, urednik od br. 80/1871. do ožujka 1919.
22. Kruno Penović, urednik do br. 7/1920.
23. Trg tri bunara sa zgradom Narodnog lista

ZGRADA TISKANE »NARODNOG LISTA« U PROŠLOM STOLJEĆU

24. Trg oslobođenja kakav je bio 1862. godine
25. Ulica Stomorica krajem XIX stoljeća
26. Zadar početkom ovoga stoljeća
27. Foša krajem XIX stoljeća
28. Današnja Obala maršala Tita kako je izgledala početkom XX stoljeća
29. Hrvatska knjižarnica godine 1912.
30. Zadar naših dana — 1972. godine
31. Narodni list broj 1 od 2. siječnja 1869, fotokopija
32. Il nazionale broj 1 od 2. siječnja 1869, fotokopija
33. Narodni list broj 2 od 6. siječnja 1869, fotokopija
34. Il nazionale broj 2 od 6. siječnja 1869, fotokopija
35. Narodni list broj 2 od 5. siječnja 1870, fotokopija
36. Il nazionale broj 2 od 5. siječnja 1870, fotokopija
37. Narodni list broj 1 od 1. siječnja 1876, fotokopija
38. Narodni list, glasilo za interese hrvatskog naroda, broj 9 od 1. veljače 1893, original
39. Narodni list broj 83 od 19. listopada 1905, original

40. Narodni list broj 80 od 5. listopada 1901, original
41. Narodni list brojevi: 8, 11, 19, 20, 40 i 50 od 30. siječnja do 24. listopada 1918, originali
42. Narodni list brojevi: 1, 9, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 24, 32—32, 33, 34 i 35, od 4. siječnja do 4. studenog 1919, originali
43. Narodni list brojevi: 1, 2, 3, 4, 5 (br. 6 izložen u prvom katu) i 7 od 24. travnja do 7. lipnja 1920, originali
44. Narodni list brojevi: 1, 2, 6, 9, 10, 11, 12 i 18 od 1. siječnja do 3. svibnja 1946, originali
45. Glas Zadra broj 1 od 10. lipnja 1950. i broj 45 od 23. veljače 1952, originali
46. Narodni list brojevi: 551, 561/1962; 638/1963; 684/1964; 763/1966, 811/1967; 895, 892/1968, originali
47. Narodni list brojevi: 940/1969; 965, 1000/1970; 6.929 (1049)/1971, originali
48. Svečani broj u povodu 110 godina izlaženja lista, od 1. ožujka 1972, original
49. Redakcijski pisaći stroj; 13 klišeja
50. Program (na svili) premijere Držićeva »Dunda Maroja« u povodu svečana otvaranja Narodnoga kazališta u Zadru, 14. listopada 1945, original

51. Priznanja Narodnom listu: Nagrada grada Zadra za 1964. godinu; Priznanje Udruženja listova komuna i radnih kolektiva za 1964. godinu; Povelja Školskog nastavnog savjeta Artiljerijskog školskog centra, u povodu 30-god. Artiljerije JNA i Dana Artiljerijskog školskog centra, 1971. godina; Plaketa Društva novinara SR Hrvatske, u povodu 100-godišnjice Narodnoga lista.
52. Pečat upraviteljstva Narodnog lista, original, poklon Vice Perića (Atulova) iz Poljica na otoku Ugljanu.
53. Jubilarni broj lista u povodu 50-obljetnice 1912. godine, original

Vlasništvo Historijskog arhiva u Zadru pod br.: 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44.

Vlasništvo Naučne biblioteke u Zadru pod br.: 7, 8, 13, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 45, 46, 47, 48 i 53.

Vlasništvo Narodnog kazališta u Zadru pod br. 50.

Vlasništvo Narodnog muzeja u Zadru pod br. 52.

Fotografije: Ante Brkan, Zadar

Odbor za izložbu: Ante Brkan, Zlatan Miodrag, Čedo Škorić
i Valentin Uranija.

Likovna postava izložbe: Sofija Petricoli

Tekst kataloga: Valentin Uranija

Likovna oprema kataloga i plakat: Zdenko Venturini, akad. slikar

